

PŘÍSAHA

1

Bylo večerem pozdním, kdy kupec Vel s těhotnou manželkou, kterou v podezření nevěrnosti měl, seděl na vyvýšeném místě v zahradě statku svého, zamyšlený hledě v daleké hory, z nichž hustá vystupovala pára, takže se zatmělou oblohou jedno se býti zdály. Z daleka hučela bouře. Manželka jeho Marie hleděla smutně pod sebe se skalíska v pramen prejšťící se ze skaliny, na které seděli, a uplakaným okem nasledovala běh jeho mezi vlajícími se stíny rozléhlou zahradou. Pod skálou v křovině klokotal slavík večerním šerem. Slova nepromluvivše seděli podle sebe, víc a více blížila se bouřlivá noc, až posléze celé hory v šedé roucho tak byly zahalené, jako by v místech oných jen jediný se rozložil oblak; a přece žádný z nich neduvěřoval si k odchodu napomenouti. Již byla hluboká tma a vítr tak bolestně skučel větvemi pod nimi ležících stromů, že nelzelo Marii snésti tuto tichost a to mlčení manžela podle ní sedícího; s bolestným hlasem tázala se ho: „Ty mne máš v podezření, že jsem nezachovala tobě věrnost, jakou jsem slíbila před oltářem nejvyššího Boha?“ – On neodpovídal. – „Ty se domníváš, že dítě, které pod srdcem chovám, jest plod hříšného obcování s někdejším přítelem tvým?“ – On mlčel ještě. – „Živým Bohem zapřísahám tě, rci, na jakém důmnění zakládáš podezření své, aby mně možno bylo ospravedlniti se v očích tvých?“ – – On mlčel, strašné myšlenky budily ducha jeho. – – Nemohouc více to snésti a na nejvyšší stupeň zoufalosti přivedená mlčením jeho,

povstala a s vyzdvíženou vzhůru k zamračenému nebi
pravící vznášela se před ním, jako by hrobový stín opustil
lůžko své, vítr plápolal bílým rouchem jejím a strašnou
přísahu zanášela bouře daleko se rtů jejich: „Tehdy slyš
5 přísahu mou, že nikdy nezapomněla jsem čest tvou ani svou
a věrnost má že vzdy pevně tobě zustala; a zpotvořilý
buď plod můj, odporný co tato noc zrakům lidským, buď
záhubou vlastní i všeho, co jsem kdy milovala, a hodina
porodu jeho buď poslední životu mému, jestli křivě přisa-
10 hala jsem tobě!!!“ – Vtom silný zasvítíl blesk, jako by nebe
se rozevřelo; – všecky hory, i nejuvzdálenější, byly viditelné
v oslepujícím světle jeho jako vlny černé; pak zase černá
sevřela se noc a temné již neviditelné hory opětovaly tisíce-
rým echem strašný hluk hromový; hlasité vzdechnutí za-
15 vznělo z neznámých ust mezi nimi, jak by vyšlo z těla jejího,
a asi čtyřletý syn jejich vyskočiv z hustiny plakal na hrdle
polomrtvé matky. Zasmušený, jednu ruku přitisknutou na
vřelé čelo, druhou hluboko zarytou v prsa, až horká krev
se přejštíla po ní, odcházel Vel; za dlouhou chvíli nasle-
20 dovala jej Marie se synem Vilímem a strašné nařikání její
rozléhalo se zatmělou zahradou roznášené bouřlivým
větrem. – – –

Uplynulo pět měsíců od této noci, a mrtvé oko Marie
po spatření zpotvořilého plodu svého již nic nespatri-
25 více; – uplakaný Vilím sám jediný nasledoval rakev její,
provázeje mrtvol matky své k chladnému lůžku. – Plod
tento byl syn, na křtu bylo mu dáno jméno Theodor, a
nikdy nelzelo otci naň pohleděti bez nejhlubší bolesti,
domnívajícimu se, že snad nepravé podezření přivedlo
30 manželku jeho k přísaze strašné a že ustavičné myšlení její
na přísahu onu a na blesk náhodou nasledující příčinou
byly zpotvoření plodu jejího i smrti její. –